

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion Sev Manuale Episcoporum Pro Decretis in
Visitatione, & Synodo, de quacumque re condendis.**

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1650

cap. 4. De congreg. ante Synodum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9534

- 3 An vero Capitulum, sedo vacante, possit convocare Synodum concedit: idem Massobr. dub. 4. hoc est per Vicarium Capitularem, ex Declar. Congregationis citata ibidem, & à Garzia de benef. par. 9. cap. 2. nu. 8. Vicarius autem Episcopi non potest, citra speciale mandatum, ibid. cum Azor. instit. mor. 7. 2. lib. 3. cap. 45. quast. 4.
- 4 Nomine Cleri, qui tenetur ad Synodum venire, intellige subditos Episcopi, de quibus fusiè Massobr. cap. 3. dub. 2. breviter dico: tenentur accedere primo Abbates habentes Capellas, vel populum subiectum Episcopo, siue sint exempti, siue non citra privilegium speciale. 2. Regulares assumpti ad Ecclesias Parochiales. 3. Pralati saculares: quia appellatone presbyterorum comprehenduntur. 4. Parochi, & alij Sacerdotes exercentes animarum curam, etiamsi sint presentati per exemptos. 5. Qui obtinent beneficia simplicia. 6. Qui de consuetudine per decennium introducta accedere solent. 7. Vel per se, vel per procuratores. Hac ex Massob. dub. 6. ubi ille fusiè.
- 5 Dubitant D. D. extra ius consuetudinis de Canonicis Eccl. Cathedralis, & inferioris Collegiate, tum de alijs Sacerdotibus non beneficiatis. conveniunt autem, hosce omnes teneri, si de reformatione morum agatur, aut de publicandis Decretis proximi Concilij Provincialis, vel de re concernente uniuersum Clerum, seu Canonicos, multo ergo minus Diaconi, & inferiores Clerici tenentur accedere, nisi de consuetudine, si adsit, vel de speciali iure. Nam Mediolani tenentur omnes Sacris ordinibus initiati adesse Synodo.
- 6 Quod attinet ad tempus, singulis annis admonet Concil. Trid. sess. 24. cap. 2. de reform. celebrandam esse Synodum quod (heu) negligitur à multis, & tamen omittens celebrare Synodum venit suspendendus ab executione Officij. ca. sicut in fin. de accus. & ex Declar. S. Congregat. Conc. 7. Martij 1590. nimirum per Archiepiscopum cui subest, ex Massob. ca. 2. dub. 3. à nu. 3. & Illustrissimi Patres Conc. Trid. Congregationis aiunt, esse de precepto, ut quotannis fiat, nisi causa excuset, qua solet, & debet afferri, in Visitatione liminum Apostolicorum.
- 7 Porro tempus magis congruum videtur esse Paschale tempus, quod probat Bott. p. 1. q. 8. cuius etiam rationes valde mihi placent, ea excepta, qua ille vult extra tempora ieiunio destinato celebrari Synodum, ne fiat cum ieiunio: ac in Synodo Mediol. 6. habetur hoc Decretum: videlicet: ieiunium, quod in Ec-

clesiasticis his actionibus (conuenit autem de Synodalibus) olim institutum si se, ut seruatis, hoc valde dehortamur in Domino. Adde ego, quod prima Synodus loco cit. Act. 21. celebrata fuit tempore Paschali prope Pentecosten, ut ex Apostolico textu probatur aperte: & præterea Roma celebrabatur Dec. ij. post Pascha, in qua ideo legitur Euangelium de Pastore bono, ex Rupert. lib. 9. cap. 1. Durando lib. 6. cap. 98.

8 Locus denique, quicumque ille sit in Diacesi, est aptus, aptissimus autem est Ecclesia Cathedralis.

DE EPISTOLIS EPISCOPI
Pro Synodo. Cap. III.

- 1 IN Actis Ecclesie Mediol. habentur exempla litterarum Episcopaliū ad Vicarios foranos, Testes Synodales, & ad Parochos: quas dabimus infra par. 4. cap. 3.
- 2 Sed earum loco videntur sufficere Præmonitiones eæ, quas supra significauimus, capite præced. num. 5.
- 3 Scribebat S. Carolus etiam ad Regulares, vt actionem Synodalem pijs precibus adiuuarent: quod monitione breviori in scriptis ad vnumquodque monasterium tam viroꝝ, quam scemmarum transmissa, suppleri potest. Vide infra par. 4. cap. 3. num. 3. & 4.

DE CONGREGATIONIBVS
Ante Synodum. Cap. IV.

- 1 Diuersis diebus, & ob diuersas causas habendæ sunt varię Congregationes coram Episcopo: qui in ijs eum Rochetto, & Mozetta in suis ædibus consultores excipiet. omnes autem statuta hora vocati conueniunt.
- 2 Episcopus ergo deputabit idoneum virum, qui referat in librum ea omnia, quæ in hisce cõuentibus pertractantur: eum ego vellem; qui futurus erit Secretarius Synodi.
- 3 Eliget sex, vel octo, partim Theologos, partim Canonistas, sæculares, & regulares, quorum consilio utatur in negotijs Synodalibus.
- 4 Die commodiori conuocet omnes Curatos Ciuitatis, à quibus coram se, & prædictis consiliarijs exquirat statum totius ciuitatis, at, quæ decernenda proponuntur in Synodo, scripto consignentur à proponentibus.
- 5 Alia die accersantur à Diacesi Vicarij foranei, seu Archipresbyteri, seu primores Parochi; & eadem exquirat Episcopus, & eodem modo, vt supra, de statu Diacesis, post

- post habitos in Diocesi similes conuentus.
6. Laudabiles essent, si conuocarentur alta die vna simul omnes Regularium superiores coram Episcopo, & si suppeditarent in genere peccata populorum, & opportuna remedia; quod prodesset quam maximè pro reservatione casuum vtiliore.
7. Ex his, & ex Visitatione proxima Ciuitatis, & Diocesis, opera prædictorum consultorum, haurienda est materia Decretorum Synodi, quæ debet esse de ijs, in quibus vt plurimum peccatur: sed his paulo post agemus.

DE ORDINE HABENDI
prædictas Congregationes. Cap. V.

1. Statuta hora, & per nuncios, seu schedulas vocatis vocandis, in aula, seu cubiculo capaci Palatii Episcopalis, ante omnia Episcopus stans, alijs quoque stantibus, recitabit de libro Pontificali, seu de Tabella parata Orationem, Adsumus, &c. seu præces initio Congregationis dici solitas: Veni Sancte Spiritus, &c.
2. Sedentibus omnibus, legitur à Secretario Episcopi Catalogus eorum, qui debent interesse, vt notentur in libro hoc modo: Die... mensis... coram Reuerendissimo D. N. Episcopo, & M. R. R. N. N. N. N. N. N.
3. Sedebunt autem ordinem congruo, iudicio Episcopi, pro iure dignitatum, titulorum, & cæteris partibus, iure promotionis antiquioris. Regulares post presbyteros sæculares. Inter sæculares autem è prædictis consultoribus primus locus Vicario Generali dandus erit; secundus illis, qui in cathedrali dignitatem habent; tertius Præposito collegiæ insignis, qui præcedere debet Canonicum cathedralis Ecclesiæ extra collegium suum præcedentem, quod bene probat Cassanæus in Catal. glor. mundi 4. par. consid. 38. nisi aliud obster. quartus locus Canonico collegiæ insignis, quintus Paroch. sextus alijs, nisi fortè quis sit Protomocarius, seu Doctor, cui in huiusmodi conuentibus cedunt aliqui ex prædictis. quia in re valet maxime consuetudo locorum, Cassanæus in 4. parte citata.
4. Exposita causa conuocationis ab Episcopo, interrogantur singuli de re proposita, ordine maioritatis, incipiendo à maioribus, qui facta debita Episcopo reuerentia, respondent breuiter, & prout res postulat, ad interrogatam tempus conuertatur.
5. Notabit Secretarius, quæ notatu sunt digna, Episcopi arbitrio.

6. Sed in Congregationibus Parochorum, Vicariorum Foraneorum, & Regularium, consultores prædicti Synodales sedebunt hinc inde à latere Episcopi. alij verò interrogati surgent, & facta reuerentia Episcopo debita, & consueta (cum genuflexione, exceptis canonicis) stantes dicant sententiam suam; quos tamen fere statim iubebit Episcopus sedere, & caput tegere.
7. Actis de more gratis ab Episcopo per consultas preces in fine congregationis dici solitas, dimittitur congregatio.

DE CONFICIENDIS DECRETIS
Cap. VI.

1. Distribui possunt diuersi tituli materiarum Synodaliæ prædictos inter consultores, vt quisque suggerat, quod in Domino expedire iudicauerit.
2. Caveatur à multitudine Decretorum.
3. Ea sint de rebus, quæ ad plures attinent, non ad vnum, aut alterum tantum.
4. Aliquando sufficit ea in memoriam cleri reuocare, quæ in Conc. Trident. aut Provinciali, cui subest clerus, aut aliàs à prædecessore Diocesano sancita sunt. si hæc Decreta non sufficiunt. fiat tandem Decretum nouum. Plena sunt Decretis optimis in quacunque re Acta Mediol. Ecclesiæ quibus, & alijs Manuali Episcoporum per Aphorismos distributum dabimus in lucem, volumine breui.
5. Si abrogandum est aliquod Decretum prædecessorum Episcoporum, fiat cum expressione causæ, ob eorum reuerentiam.

ANNOTATIONES.

§. 2.

1. **N**unquam decernatur contra ius Pontificum, neque Provincialis concilij Decreta.
2. De quibus autem possit Episcopus statuere, & quaratione, non est huius loci disputare. fuisse Massobrius de Synodo cap. 4. à dubio 41. vsque ad 98. Breuiter dico: sit lex honesta, iusta, possibilis secundum naturam, consuetudinem patriæ loco, & tempore conueniens, necessaria, & vtile ex Massob. dub. 52. ubi fusus ille.
6. Peritiori denique in hoc genere cura demandentur, vt Decreta ordiue congruo, & Ecclesiastico stylo latino describantur, in Synodo legenda.
7. Non enim placeat ea desatibi materno sermone,